

M t v n đ đ c nh c đ n nhi u vì còn là v t th ng sâu đ m trong lòng các c u quân nhân c a Quân L c Vi t Nam C ng Hoà,

r ng M ch ng nh ng đã b r i mà còn bán đ ng đ ng minh trong nh ng ngày tháng đ n đ n 30 tháng 04 năm 1975. Câu chuy n đ y cay đ ng b i vì trang l ch s ch a khép i, m i ng i là m t nhân ch ng s ng c a các m nh v cu c đ i, gia đình ly tán, tù đầy c i t o, m t th h đã đánh m t tu i tr qua cu c chi n t ng tàn.

Nhi u l n đã có ng i nh c đ n câu “Làm k thù c a M đã khó, nh ng làm b n c a M i còn khó h n” – tôi không bi t rõ ai là tác gi c a i nói này nh ng vài ng i cho là c a c t ng th ng Phi-Lu t-Tân Ferdinand Marcos.

Ngô i trong cu c khó có cái nhìn bình tĩnh khách quan v i ch s cho dù t hai mi n Nam hay B c. Sách v nghiên c u c a Hoa K ch ph n nh cái nhìn c a ng i ngo i qu c, và đa s ch nh c thoáng qua các đóng góp hy sinh x ng máu c a b n đ ng minh.

Qua bài này tôi xin đóng góp m t cách nhìn khác b t ngu n t ph ng pháp khoa h c: n u m t s ki n không th b phân tách thì chúng ta có th dùng m t hi n t ng t ng t đ so sánh và suy đoán k t qu .

Chúng ta hãy nhìn vào hai cu c chi n mà Hoa K đã tham d và có lúc g n b r i t i Iraq và Afghanistan đ so sánh v i chi n tranh Vi t Nam.

M t đi u khác bi t rõ ràng nh t là chính tôi (và nhi u đ c gi) bây gi đã là dân M . Kinh t gia đình, công ăn vi c làm, t ng lai con cái g n li n v i th nh suy c a Hoa K . Nh đ i đa s ng i dân M tôi không có liên h tình c m nào v i vùng Trung Đông, cũng nh hàng trăm tri u ng i dân M tr c đây không h bi t đ n Vi t Nam.

Ngô i M g c Vi t chia ra hai khuynh h ng – nh t là đ i th i Bush, m t s ng h và s khác ph n đ i quy t đ nh chi n tranh. Nh ng dù theo hay ch ng thì ai n y cũng đ u ngao ngán khi th y ti n c a binh lính đ vào ào t mà tin x u c đ n đ n đ p, và Hoa K m t i n n a sa l y vào cu c chi n không i thoát.

Không m t ng i M g c Vi t nào ng h các nhà lãnh đ o t i Iraq và Afghanistan. H ch là đ ng minh vì Hoa K không có s ch n l a. Ông Mallawi c a Iraq li u có th t s xây đ ng dân ch hay ch mu n i đ ng đa s ng i Shiite đ thanh toán thi u s Sunni? Ông Karsai có th t s ái qu c hay ch i dùng s can thi p c a Hoa K đ xây đ ng m t ch đ tham nh ng và gia đình tr ?

Ngô i M tham chi n t i Trung-Á v i m t quân đ i tình nguy n khác v i ch đ quân d ch trong chi n tranh Đ ng D ng. S con em các gia đình M g c Vi t đi lính còn ít, và cho dù báo chí có làm r m r thì m c t vong v n trong quân đ i r t th p so v i chi n cu c Vi t Nam.

Tôi không bi t li u quan đi m c a c tri M g c Vi t s thay đ i th nào n u ch đ quân d ch v n t p t c, khi đó con em c a mình không có s ch n l a nh ng v n ph i tham gia vào chi n s ở các vùng đ t xa l v i nh ng ng i đ ng minh không đáng tin c y, và cũng không th y ngày chi n th ng. S có ai đi tham d các cuộc bi u tình ch ng chi n tranh?

Nh ng r i tôi l i nghĩ đ n nh ng ng i th ng dân Iraq & Afghanistan, nh ng ng i lính và viên ch c nhà n c do Hoa K đ ào t o, h s tr giá cho nh ng quy t đ nh chính tr b ng x ng máu và t ng lai c a chính h và gia đình gi ng nh hàng trăm v n gia đình trong Nam ngoài B c tr c đây – ch khác m t đ i u là quy n l i c a h và nh ng ng i M g c Vi t có r t ít t ng đ ng mà cũng không có tình c m thân th ng.

N u quân đội M rút ngày hôm nay, chính quy n Afghanistan và ngay c Iraq s s p đ nhanh chóng. Hai dân t c s r i vào tay các nhà c m quy n và h th ng chính tr t h i h n nhi u – cho dù so v i hi n t i đ y nh ng khu t đ i m nh tham nh ng bè phái gia đình tr . Hàng tri u ng i s đi t n n nh ng không có n i dung đ ng vì m t ph n th gi i đã m t m i, ph n khác Âu-M không th nào dám nh n vào m t s đ ng trong đó không kh i có nh ng tay kh ng b l n l n.

Nh ng nông dân Iraq và Afghanistan theo du kích đ ch ng ngo i xâm; nh ng t đó các nhà c m quy n quá khích và chuyên ch s đ ng lên n u M rút. M t s s thoái hoá vì quy n l c sinh sát trong tay, m t s khác s ti c nu i vì đã l m đ ng không xây đ ng n n dân ch nh bài h c mi n Nam ngày tr c. Dân M trong đó có nh ng ng i g c Vi t s nghĩ chúng ta đã cho h c h i v i giá r t đ t b ng x ng máu và t n c a đ ra trên m nh đ t xa xôi, nh ng có l chúng ta s không c m th y m t trách nhi m tinh th n nào c .

Ngày x a ng i ta có câu “Ôn C Tri Tân” h c vi c x a đ hi u chuy n ngày nay; còn tôi thì l i m n hoàn c nh bây gi đ ph n nào tìm hi u tâm lý và nh ng quy t đ nh c a ng i dân và chính quy n M 35 năm tr c đây .